

Fra: [Husebø, John](#)
Til: [Postmottak KD](#)
Emne: HØRING- innstilling til utvalget for fag- og yrkesopplæringen/ Karlsenutvalget
Dato: 27. januar 2009 15:16:05
Vedlegg: [image001.jpg](#)

Høringen er behandlet i Aust-Agder fylkeskommune i dag og vedlagt oversendes saken. Vi gjør oppmerksom på at punkt 3* under med opprinnelig høringsstekst gjengitt her er endret i vedtaket og ny tekst fremkommer nå under Behandling i fylkesutvalget - 27.01.2009.

Opprinnelig tekst

* Utvalget foreslår å innføre en rett til å ta kurs i studiespesialiserende påbygning etter oppnådd fag- eller svennebrev:

Fylkesrådmannen støtter forslaget, men konsekvensene ved innføring av rett til et ekstra opplæringsår, for denne gruppen ungdom, må utredes nærmere.

Behandling i fylkesutvalget - 27.01.2009.

Endring til pkt. 3 siste avsnitt i høringsuttalelsen vedr. studiespesialiserende påbygning etter oppnådd fag- eller svennebrev:

Fylkesrådmannen støtter forslaget, men det må også gjelde de som har oppnådd yrkeskompetanse etter VG3 i videregående skole. Konsekvensene ved innføring av rett til et ekstra opplæringsår, for denne gruppen ungdom, må utredes nærmere.

Arendal 27.01.09

John Husebø/ saksbehandler

Aust-Agder fylkeskommune

Saksframlegg

Dato: 06.01.2009
Arkivref: 2008/1852-131/2009 / 430/A50

Saksbehandler: John Husebø

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
09/3	Yrkesopplæringsnemnda	22.01.2009
09/1	Fylkesutvalget	27.01.2009

HØRINGSUTTALELSE NOU 2008:18 FAGOPPLÆRING FOR FRAMTIDEN

1. FORSLAG TIL VEDTAK

Fylkesrådmannen fremmer slikt forslag til vedtak:

1. Fylkesutvalget slutter seg til det fremlagte forslag til høringsuttalelse.
2. Fylkesutvalget vil peke på utredningens manglende prioritering av tiltak og fravær av beregning av økonomiske konsekvenser.
3. Fylkesutvalget vil anbefale at opplæring til Praksisbrev prioriteres innført som søkbar ordning og nåværende navn Kompetanse på lavere nivå endres til Grunnkompetanse.

4. Fylkesutvalget forutsetter at det ved gjennomføring av tiltakene gis full økonomisk kompensasjon fra staten.

Behandling i yrkesopplæringsnemndas arbeidsutvalg - 22.01.2009

Yrkesopplæringsnemndas arbeidsutvalg viser til LO og NHOs høringsuttalelse sentralt, og vil lokalt fremheve følgende punkter hvor vi anbefaler fylkesutvalget å vedta følgende tillegg til fylkesrådmannens forslag til vedtak:

Forslag til nytt pkt. 5

Tilskuddsatsen til lærebedrifter må justeres.

Forslag til nytt pkt. 6

Alle som fullfører en videregående opplæring er generelt studieforberedt.

Behandling i fylkesutvalget - 27.01.2009

Øystein Haga fremmet følgende forslag til pkt. 3 siste avsnitt i høringsuttalelsen vedr. *studiespesialiserende påbygning etter oppnådd fag- eller svennebrev*:

"Fylkesrådmannen støtter forslaget, men det må også gjelde de som har oppnådd yrkeskompetanse etter VG3 i videregående skole. Konsekvensene ved innføring av rett til et ekstra opplæringsår, for denne gruppen ungdom, må utredes nærmere."

Tarald Myrum fremmet følgende forslag til nytt pkt. 5:

"Tilskuddssatsen til lærebedrifter må økes for å få flere lærlingplasser."

Votering:

Fylkesrådmannens tilrådning punktene 1 – 4 ble enstemmig vedtatt.

Hagas forslag til pkt. 3 ble enstemmig vedtatt.

Myrums forslag ble enstemmig vedtatt.

Dermed var følgende forslag:

1. Fylkesutvalget slutter seg til det fremlagte forslag til høringsuttalelse.
2. Fylkesutvalget vil peke på utredningens manglende prioritering av tiltak og fravær av beregning av økonomiske konsekvenser.
3. Fylkesutvalget vil anbefale at opplæring til Praksisbrev prioriteres innført som søkbar ordning og nåværende navn Kompetanse på lavere nivå endres til Grunnkompetanse.
4. Fylkesutvalget forutsetter at det ved gjennomføring av tiltakene gis full økonomisk kompensasjon fra staten.
5. Tilskuddssatsen til lærebedrifter må økes for å få flere læringplasser.

Endring til pkt. 3 siste avsnitt i høringsuttalelsen vedr. studiespesialiserende påbygning etter oppnådd fag- eller svennebrev:

Fylkesrådmannen støtter forslaget, men det må også gjelde de som har oppnådd yrkeskompetanse etter VG3 i videregående skole. Konsekvensene ved innføring av rett til et ekstra opplæringsår, for denne gruppen ungdom, må utredes nærmere.

2. SAMMENDRAG

Fylkesrådmannen foreslår at fylkesutvalget støtter hovedtrekkene i NOU 2008: 18 Fagopplæring for fremtida som nå er på høring blant annet i fylkeskommunene. Utredningen tar for seg flere forskjellige tiltak for å bedre kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen, bidrar til at flere gjennomfører videregående opplæring og at det dannes forutsigbare karrieremuligheter i høyere utdanning. Et sentralt moment er i tillegg at sentrale myndigheter fullfinansierer alle tiltak som i fremtiden vil komme innenfor fagopplæringen.

3. BAKGRUNN FOR SAKEN

Regjeringen oppnevnte ved kongelig resolusjon 29.juni 2007 et utvalg (Karlsenutvalget) for å vurdere hvordan fag- og yrkesopplæringen kan være best mulig rustet for å møte fremtidens utfordringer. Utvalget la fram sin innstilling i oktober 2008 benevnt NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtiden. Sammendrag av utvalgets rapport og departementets høringsbrev følger som trykte vedlegg til saken.

Opplæringsregion Sør-vest har utarbeidet felles forslag til høringsuttalelse og denne danner grunnlag for de sakene som legges frem til politisk behandling. KS har gitt egen høringsuttalelse.

3.2 Problemstillinger

Karlsenutvalget har vurdert utviklingstrekkene i arbeidslivet og peker på utfordringer knyttet til lav gjennomstrømning i yrkesfaglig utdanning, behov for opplæring rettet mot gruppen arbeidstakere som ikke lenger er etterspurt og behov for supplerende opplæring for innvandret arbeidskraft. Utvalget ser både behov for økt fleksibilitet i videregående opplæring og en forbedring av kvaliteten i gjennomføringen, nettopp for å sikre at flere unge enn i dag når sitt mål om studie- eller yrkeskompetanse.

4. FYLKESRÅDMANNENS VURDERING

NOU 2008:18 *Fagopplæring for fremtida* peker på viktige utfordringer, og de foreslåtte tiltakene kan bidra til en forbedring på viktige områder. Innstillingen mangler imidlertid et helhetlig perspektiv som ser tiltakene i sammenheng, og som vurderer hvilke konsekvenser de ulike forslagene har.

Manglende beregning av økonomiske og administrative konsekvenser av tiltakene er et svakt punkt i utredningen. Tilslutning til de ulike tiltakene gis under forutsetning av at de økonomiske konsekvensene blir utredet og at tiltakene blir finansiert gjennom økte overføringer fra staten.

Fylkesrådmannen mener at det i oppfølgingen av innstillingen må prioriteres tiltak for å:

- bedre kvalitet i fag- og yrkesopplæringen
- bedre gjennomføring i fag- og yrkesopplæringen
- bedre muligheter til å bygge videre på fag- og svennebreve

Innledningsvis kommenteres hovedsatsingsområdene kort før en går over til å kommentere de ulike områdene fra høringsbrevet mer i detalj.

Å utarbeide nasjonale kvalitetsindikatorer på sentrale områder vil være et viktig skritt på veien mot å definere kvalitet i fag- og yrkesopplæringen. Det er selvsagt umulig å måle alle aspekter ved kvalitet, men det utelukker ikke at en kan defineres forhold som kan måles. Fylkesrådmannen deler utvalgets oppfatning om at bedre samarbeid mellom skole og bedrift, yrkesretting, lærernes og instruktørens kompetanse, elev- og lærlingvurdering samt læringsmiljø er viktige satsingsområder for å bedre kvaliteten. En vil i tillegg nevne forbedring av formidlingssystemet og økt fleksibilitet.

For å bedre gjennomføringen, må både skoler og bedrifter ha som utgangspunkt at de er en del av et helhetlig opplæringsløp. Bedriftene bestemmer selv hvem de vil ansette, men de må være med og ta samfunnsansvar i form av et fullføringsansvar for opplæringsløpet. Det er helt nødvendig å lage samarbeidsarenaer og få i stand gode avtaler mellom skole og bedrift.

Fylkesrådmannen mener videre at økt fleksibilitet er et kjernepunkt for å bedre gjennomføringen. Det er i dag rom for differensiering både når det gjelder tempo, nivå og organisering, og disse mulighetene burde benyttes i større grad.

Fylkesrådmannen vil anbefale en utbygging av opplæring til grunnkompetanse og at en lokalt søkbar praksisbrevordning blir innført. Det må etableres en søkbar ordninger på nivå under fullt fagbrev. Dagens ordning med opplæring til kompetanse på lavere nivå må få ny betegnelse: Opplæring til grunnkompetanse.

Forsøk med praksisbrevordning bør bygges ut og gjøres søkbar for ungdom. Dette er en ordning basert på to års praksis i arbeidslivet med sikte på planlagt kompetanse på lavere nivå enn et fagbrev. Praksisbrevet kan bygges ut til fullt fagbrev på et senere tidspunkt. Alle faglige råd bør utfordres på å beskrive slike planlagte tillegg for flere programområder enn de som i dag er beskrevet gjennom forsøk. Ordningen må være fleksibel, tilpasset lokale

forhold og åpen slik at foresatte føler seg trygge på at dette kan være gode alternativer for elever som har behov for utdanningsopplegg hvor ambisjonsnivået er mer tilpasset realistiske mål. En innføring av et søkbart tilbud vil kreve at det fylkesvis bygges opp og fullfinansieres et eget tilpasset formidlings- og gjennomføringssystem som gjennom tett kontakt med bedrift og lærling kan kvalitetssikre opplæringen.

Fag- og svennebrev er i seg selv en anerkjent kompetanse. Det er imidlertid behov for bedre muligheter til å bygge videre på et fag- eller svennebrev for å sikre at fagutdanning er en attraktiv karrierevei også for dem som kan tenke seg å ta høyere utdanning. Høyskolene kan i dag ta inn studenter basert på realkompetansevurdering, men vi ser i praksis at høyskolene åpner og lukker seg alt etter hvilken tilgang de har på andre studenter. Dette er en praksis som skaper uforutsigbarhet og som vanskeliggjør planlegging av hele utdanningsløp. Man mener det er viktig å få på plass klare og definerte inntaksveier innen alle utdanningsprogram. Det bør også satses mer på fagskoletilbud og det må tenkes nytt når det gjelder tilbudsstruktur og rekruttering av elever til fagskolen.

Fylkesrådmannen vil peke på at NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtiden mange steder er preget av en forholdsvis klar mistro til skoleeier og skoleeiers betydning for utviklingen innenfor denne delen av videregående opplæring. Ikke minst kommer dette frem i omtalen av det statlige tilsynet, som etter fylkesrådmannens mening har fått en for snever innfallsvinkel og drøfting i innstillingen. Fylkeskommunenes rolle og bidrag må være et helt sentralt element for å oppnå den ønskede kvalitetsheving.

I det følgende kommenteres de konkrete områdene departementet ber om innspill på. Punktene fra høringsbrevet er gjentatt med understrekning og kursiv, før fylkeskommunens kommentar.

1) Bedre gjennomføringen i videregående opplæring

Utvalget anbefaler innført forsøk med bruk av økonomiske insentiver i fylkeskommunen for å øke gjennomføringen:
Fylkesrådmannen støtter **ikke** forslaget. Fylkeskommunene har mulighet til å gjøre dette gjennom dagens ressurstildelingsmodeller, dersom de ønsker det. Det er liten grunn til å tro at mangel på økonomiske insentiver er en viktig årsak til manglende gjennomføring.

Utvalget peker på manglende yrkesretting i fellesfagene som en mulig årsak til frafall:
I Reform 94 ble det lagt ned mye arbeid med læreplanene for å sikre at de kunne yrkesrettes. Dette har ikke vært like mye vektlagt i Kunnskapsløftet, og fylkesrådmannen støtter en gjennomgang av læreplanmålene for å sikre at de egner seg for yrkesretting. Yrkesretting må være i søkelyset i kompetanseutvikling knyttet til Kunnskapsløftet, og en må peke på muligheter som ligger i samarbeid om opplæring i programfag og fellesfag. Men økt yrkesretting må trolig også få konsekvenser for sentral eksamen i fellesfag, og det er viktig at dette blir vurdert samtidig. Dersom det forskriftsfestes at en del av sentral eksamen skal ta utgangspunkt i lokalt fastlagt, yrkesrettet lærestoff, vil forskriftsfesting av yrkesretting som sådan være unødvendig. En støtter også forslaget om å utarbeide veiledningsmaterieell, men er usikker på hva som skal legges i forpliktende bruk av dette.

Utvalget foreslår innført en plikt til å tilby plasser til alle søkere til helse og sosialfag:
Fylkesrådmannen støtter **ikke** forslaget. Det må være opp til fylkeskommunene selv å dimensjonere tilbudet i videregående skole. Problemet i dag er snarere mangel på søkere enn mangel på plasser.

Utvalget foreslår en justering av lærlingtilskuddet for bla å øke gjennomføringen:
Fylkesrådmannen støtter **ikke** forslaget. Det er vanskelig å se hvordan en økning av lærlingtilskuddet skal kunne gi bedre gjennomføring. En mener at det ikke er på dette området behovet for økte økonomiske ressurser er størst.

Man støtter heller **ikke** forslaget om å differensiere tilskuddet etter ulike lærefag og ulike kategorier lærlinger. For å øke gjennomføringsgraden, kunne man heller vurdere å knytte deler av tilskuddet opp til fullført opplæring.

Utvalget foreslår at alle elever som ikke får lære plass, får rett til to års yrkesfaglig opplæring:
Fylkesrådmannen mener at dette i utgangspunktet vil gjøre deltakerne langt bedre rustet til å bestå fag- eller svenneprøven dersom de i skole får et godt og praksisnært opplæringstilbud. Men en slik ordning kan bli kostbar, og den vil kunne by på kapasitetsproblemer for fylkeskommunen dersom den får et visst omfang. Det kan også være en fare at ordningen blir en konkurrent til lære plasser, dersom arbeidsgivere foretrekker at ungdom får opplæringen sin gjennom to år i skole framfor å ta dem inn i bedriftsopplæring. Forslaget må utredes bedre, og en må spesielt vurdere mulige uheldige konsekvenser av en slik ordning.

Utvalget foreslår at dagens rådgiverressurs dobles:
Fylkesrådmannen mener det er viktig å øke rådgiverressursen. Hvor stor økningen skal bli, må blant annet ses i sammenheng med forslaget om å tilby lærlinger tilgang til fylkeskommunens rådgivertjeneste. Det er et svært positivt tiltak å gi lærlinger tilgang til både yrkes- og sosialpedagogisk rådgivningstjeneste. Men tjenesten er allerede under press med økt fokus både på karriereveiledning og på sosialpedagogisk rådgivning for elever. Samtidig er den individuelle retten til rådgivning styrket i loven. Samlet tilsier dette et behov for styrking, også fordi rådgiverressursen har stått stille siden oppretting av stillingene på 1970-tallet.

Videre mener man at det bør etableres en arbeidslivskontakt på hver skole. Sogn og fjordane har god erfaring med

en slik funksjon. Arbeidslivskontaktene koordinerer skolenes samarbeid med lokalt arbeids- og næringsliv, blant annet samarbeid om Prosjekt til fordypning, utplassering, partnerskapsavtaler og lignende.

Utvalget foreslår å opprette et nasjonalt senter for karriereveiledning:

Fylkesrådmannen støtter **ikke** forslaget. Det er viktig med samarbeid og kompetanseutvikling internt, og på tvers av fylkene, men dette bør skje i regi av arbeidsgiver.

Det er flere tiltak som ifølge utredningen vil bedre gjennomføringen, men disse er **ikke** tatt med i høringsbrevet og fylkesrådmannen mener det er viktig å kople også disse forholdene tettere opp til gjennomføringsaspektet. Viktige tiltak på dette området må være:

- Å bedre samarbeidet mellom skole og bedrift, for eksempel ved å sikre at det finnes regelmessige møteplasser.
- Økt fleksibilitet. Flexibilitet gjelder hele veien frem til fag- eller svennebrev. Lærlingene må kunne stoppe opp underveis, og en må kunne ta høyde for ulike livssituasjoner og ulike forutsetninger som fører til at enkelte kan trenge mer tid eller sikte mot kompetanse på lavere nivå. Spesielt økt bruk av kryssløp er viktig for å bedre fleksibiliteten og det bør være opp til lokal skoleeier å definere muligheten for kryssløp. I tillegg bør det være større grad av fleksibilitet i selve læringsarbeidet, for eksempel gjennom mer veksling mellom skole og bedrift som læringsarena, og at en kan stokke om på rekkefølgen av fag dersom det vurderes som et nødvendig tilretteleggingstiltak.
- Vurdere dagens formidlingssystem. Formidlingen bør avsluttes før sommeren. Søknadsfristen for tilbudet er 1. mars, og det er ikke overraskende at frafallet i overgangen blir stort når formidlingen trekker langt ut på høsten. Læreplasser bør opprettes på våren, lærlinger bør ansettes før sommeren og begynne læretida om høsten. Det bør bare unntakskvis finnes sted lærlinginntak i andre deler av året. Skolene må bruke prosjekt til fordypning aktivt. Der de får dette faget til å fungere, har det en positiv effekt på formidlingen. Det er nødvendig å utvikle indikatorer for å kunne følge med på formidlingen.
- Nasjonale kvalitetsindikatorer og verktøy for oppfølging – fylkeskommunene må få bedre kunnskap om hva som er tilstanden i fagopplæringen og må kunne sammenligne seg selv med andre fylker på kvalitetsindikatorene.
- Å formalisere samarbeidet med grunnskolen, slik at en både kan fange opp de elevene som ikke søker videregående opplæring, de som søker, men takker nei til tilbud, og de elevene som søker, men som har resultater som tilsier at de vil være i faresonen for å slutte i videregående opplæring.

2) Utbygging av fagskoleutdanning som karrierevei for fagarbeidere

Fylkesrådmannen støtter utvalgets forslag om økt satsing på fagskoleutdanningen, og at mest mulig av opplæringen skal gis offentlig finansiering. Det vil i satsingen på fagskoleutdanning være nødvendig å vurdere om det er andre enn de tradisjonelt tekniske og maritime fagområder som har behov for utbygging. Helsedirektoratet har utarbeidet læreplaner som nå er godkjente som fagskoletilbud. Dette er en modell som kunne videreutvikles, og vi vil spesielt nevne barne- og ungdomsarbeiderfaget som et område med behov for et fagskoletilbud.

Fullført fagskole bør gi avkorting i forhold til relevante universitets- og høyskolestudier, og er en tredje vei inn i dette systemet i tillegg til Yrkesutdanningsbasert vei (heretter kalt Y-veien) og generell studiekompetanse.

3) Tiltak for bedre overganger fra fag- og yrkesopplæringen til fagskoleutdanning og høyere utdanning

Fylkesrådmannen mener det primært blir feil å snakke om overganger mellom to separate utdanninger der den ene er en avsluttende utdanning. Overganger har en mellom utdanninger som henger sammen, som overgangen fra Vg1 til Vg2. Man gjør oppmerksom på dette, fordi en synes det er viktig å poengtere at fagarbeiderutdanning på videregående nivå er en selvstendig utdanning. Det en snakker om her er videreutdanningsmuligheter etter avsluttet yrkesopplæring.

Utvalget foreslår en utbygging av Y-veien til flere fagområder:

Fylkesrådmannen mener at det er av avgjørende betydning å bygge ut Y-veien til flere fagområder, helst bør Y-veien være en mulighet innenfor alle de yrkesfaglige utdanningsprogrammene.

Utvalget foreslår å sette ned aldersgrensen for realkompetansevurdering for opptak til høyere utdanning:

Fylkesrådmannen støtter forslaget. Det er opp til de høyere utdanningsinstitusjonene å foreta realkompetansevurderingen, og siden den foretas på grunnlag av kompetanse, er det ikke nødvendig å ha en aldersgrense på 25 år.

Utvalget foreslår at alle som har fullført en videregående utdanning er generelt studieforberedte uavhengig av studieprogram:

Fylkesrådmannen støtter **ikke** forslaget. Dersom alle er generelt studieforberedt, vil det ikke være behov for verken å videreutvikle Y-veien eller fagskoletilbudet.

Utvalget foreslår å innføre en rett til å ta kurs i studiespesialiserende påbygning etter oppnådd fag- eller svennebrev:

Fylkesrådmannen støtter forslaget, men konsekvensene ved innføring av rett til et ekstra opplæringsår, for denne gruppen ungdom, må utredes nærmere.

4) Tiltak for å få flere voksne med yrkeskompetanse

- Utvalget foreslår ulike motivasjonsordninger:

Fylkesrådmannen støtter utvikling av en nasjonal strategi for oppfølging av voksnes lovfestede rettigheter til opplæring. Å utforme ordninger der tillitsvalgte i bedrifter har ansvar for motivering og tilrettelegging av opplæring for de ansatte kan være fornuftig og i mange bedrifter har fagforeningene en rolle her allerede.

Mye av det organisatoriske arbeidet for å sikre informasjon og veiledning til voksne er gjort i forbindelse med opprettelsen av karrieresentrene. Utfordringen er at de ikke kan tilby opplæring, det må være konsistens mellom motivering og opplæringsstilbud.

Utvalget foreslår innført ordninger for finansiering av livsopphold for voksne:

Man støtter en gjennomgang av stønadsordningene for voksne. Også mange med ungdomsrett må være innstilt på å ta opp studielån for å gjennomføre videregående opplæring, men det kan være gode grunner for å øke stipendandelen for voksne med forsørgeransvar. Finansiering av livsopphold for voksne lærlinger må ses i denne sammenheng. Lærlingelønn der den voksne får utbetalt en årslønn som fagarbeider fordelt over to års læretid kan være utilstrekkelig for mange med forsørgeransvar.

Nasjonale prinsipper for realkompetansevurdering:

Aust-Agder fylkeskommune støtter forslaget. Det vil være viktig for ordningens legitimitet at resultatene av realkompetansevurderingen kan anvendes i alle fylker.

5) Tiltak for å bedre kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen

- Utvalgets prioritering av innsatsområder og videreutvikling av et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem:

Det vil være svært viktig å innføre nasjonale kvalitetsindikatorer i fag- og yrkesopplæringen. Kvalitetsvurderingssystemet må innrettes på en måte som forbedrer gjennomføringen.

De fem satsingsområdene samarbeid mellom skole og bedrift, yrkesretting, lærernes og instruktørens kompetanse, elev- og lærlingvurdering samt læringsmiljø er viktige satsingsområder for å bedre kvaliteten. Formidling og fleksibilitet burde også vært vurdert.

For å øke samarbeidet mellom skole og bedrift, bør det innføres forpliktende retningslinjer for hvordan samarbeidet skal foregå. Prosjekt til fordypning er et svært viktig virkemiddel, og mye løser seg, også med tanke på formidling, dersom man får til faget Prosjekt til fordypning.

Økt bruk av tilsyn som grunnlag for kvalitetssikring av fag- og yrkesopplæringen:

Det må utvikles en modell for tilsyn som er hensiktsmessig for formålet og det er behov for en generell gjennomgang av tilsynsordningen. Tilsynet bør i større grad enn nå fokusere på kvalitet og innhold i opplæringen, enn dagens tilsyn som i stor grad er basert på måling av kvantitet.

6) Lærere og instruktører i fag- og yrkesopplæringen

Utvalget peker på vansker med rekruttering, men det er vanskelig å se hvordan de skisserte forslagene skal kunne gi bedre rekruttering av yrkesfaglærere. Mange fylkeskommuner har slitt med å rekruttere lærere den siste tiden og det er ikke sikkert at mer akademisk rettede tilbud er det som skal til for å rekruttere dyktige fagarbeidere.

Utvalget foreslår å opprette bachelor- og masterstudier for yrkesfaglærere i alle utdanningsprogram:

Man støtter forslaget om at det utvikles tilbud, men de må utvikles på en måte som sikrer at de får studenter. Tilbudet bør utarbeides i nært samarbeid med fylkeskommunene og ses i sammenheng med forvaltningsreformen og fagskoleutbyggingen.

Tydeligere ansvar for fylkeskommunen til å tilby etterutdanning og lærernes plikt til å delta:

Fylkesrådmannen støtter **ikke** forslaget. Vi mener dette er godt ivare tatt gjennom Opplæringslovens §10-8.

Utvalget foreslår at kravene til veilederkompetanse hos instruktørene som ivaretar det daglige opplæringsarbeidet i våre lærebedrifter styrkes:

Fylkesrådmannen støtter forslaget.

Stipendordninger og lønnskompensasjonsordninger:

Utdanningsfinansiering er statens ansvar. Andre og mer spesielle kompetansehevingstiltak avtales på annen måte.

Utvalget foreslår innført hospiteringsordninger mellom skole og arbeidsliv:

Fylkesrådmannen støtter forslaget. Det må lages beskrivelser for hvordan det skal gjøres, og det må ses i sammenheng med punktet om bedre samarbeid mellom skole og arbeidsliv.

7) Mer forskning og dokumentasjon på fag- og yrkesopplæringen

Fylkesrådmannen støtter forslaget om å øke forskningsinnsatsen og å etablere ett eller flere forskningssentre for forskning på fag- og yrkesopplæringen.

8) Mer internasjonalisering

Utvalget foreslår å styrke den norske deltakelsen i internasjonale undersøkelser og internasjonalt samarbeid:

Fylkesrådmannen støtter forslaget.

Forslag om etablering av tilskuddsordninger for hospiteringer i utlandet for elever og lærlinger, lærere og instruktører:

De eksisterende tilskuddsordningene for hospitering er for byråkratiske og det bør arbeides med å forenkle prosessen for deltakelse. Man støtter forslaget om å etablere tilskuddsordninger for hospiteringer i utlandet for elever, lærlinger, lærere og instruktører. Hospiteringen bør ikke begrenses til EU. Det må tas høyde for at lån- og stipendordninger kan benyttes også i forbindelse med hospitering.

5. KONKLUSJON

Fylkesrådmannen anbefaler å støtte det fremlagte forslag til høringsuttalelse. Videre mener fylkesrådmannen at utredningen mangler prioritering av tiltak og ingen tiltak er økonomisk beregnet. Etter fylkesrådmannens mening bør opplæring til Praksisbrev prioriteres innført som søkbar ordning i videregående opplæring i tillegg anbefales begrepet Grunnkompetanse innført som navn på denne typen opplæring.

6. TIDLIGERE BEHANDLING

Fylkesrådmannen fremmer saken for yrkesopplæringsnemnda 22. januar 2009 med dette forslag til vedtak:

1. Fylkesutvalget slutter seg til det fremlagte forslag til høringsuttalelse.
2. Fylkesutvalget vil peke på utredningens manglende prioritering av tiltak og fravær av beregning av økonomiske konsekvenser.
3. Fylkesutvalget vil anbefale at opplæring til Praksisbrev prioriteres innført som søkbar ordning og nåværende navn Kompetanse på lavere nivå endres til Grunnkompetanse.
4. Fylkesutvalget forutsetter at det ved gjennomføring av tiltakene gis full økonomisk kompensasjon fra staten.

Trykte vedlegg:

1. Kapittel 2 – sammendrag fra NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtiden
2. Høringsbrev fra Det kongelige Kunnskapsdepartement av 27.10.08

Utrykte vedlegg:

NOU 2008:18 Fagopplæring for fremtiden,

http://www.regjeringen.no/upload/KD/Hoeringsdok/2008/200806239/NOU_2008_18_fagopplaering_for_framtida.pdf